OULU

OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA

Oppilashuoltosuunnitelma pohjautuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013:13§), jota velvoittavana noudatetaan kaikissa Oulun kaupungin esiopetusyksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Samalla sovitaan menettelytavoista, joilla eri osapuolet perehdytetään suunnitelman sisältöön, käytännön toteutustapaan ja asiaan sisältyvään tiedottamiseen. Suunnitelma tarkistetaan lukuvuosittain oppilashuoltoryhmän koordinoimana.

KOULU	LUKUVUOSI
Martinniemen koulu	**2014-2015**

- **Arvio koulun oppilashuollon kokonaistarpeesta**, joka tukee koulun käytettävissä olevien **resurssien kohdentamista** yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhän sekä oppilashuollon yhteistyöhön. Arvioinnin perustana hyödynnetään monipuolisesti lasten ja nuorten **terveyttä ja hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa seurantatietoa** (esim. kouluterveyskyselyt, yhteenvedot laajoista terveystarkastuksista, kolmen vuoden välein tehtävät tarkastukset, paikalliset seurannat ja selvitykset, oppilaiden omat tarvearvioinnit) sekä oppilailta, huoltajilta sekä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöltä saatava tieto.
- Huomioidaan **kouluyhteisön ja ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä** koulussa
- Arviossa otetaan huomioon oppilashuollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava **opetushenkilöstön ja oppilashuollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos.**

Palvelujen kohdentuminen yhteisölliseen tukeen

Yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria, jolla kouluyhteisössä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Toiminnan ensisijainen tavoite on ennaltaehkäisevä ja koko kouluyhteisöä tukeva yhteisöllinen toiminta ja hyvinvoiva kouluyhteisö. Hyvinvoivassa kouluyhteisössä vallitsee luottamus ja avoimuus ihmisten välillä: jokainen tuntee kuuluvansa kouluyhteisöön ja kokee tulevansa kuulluksi ja hyväksytyksi omana itsenään.

Yhteisöllistä oppilashuoltoa edistävät:

- yhdessä hyväksytyt selkeät toimintatavat, esimerkiksi lukuvuoden yhteinen aloitus, yhteiset kouluviikkojen aloitukset, oman koulun yhteiset tapahtumat ja juhlat
- yhteiset yhdessä hyväksytyt säännöt
- oppilaan osallistaminen oppimisympäristön terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyisyyteen liittyvien asioiden havainnointiin, ideointiin ja suunnitteluun yhdessä muiden kanssa
- oppilaiden osallistuminen koulun opetussuunnitelmatyöhön; arvokeskusteluun, hyvinvointisuunnitelman laatimiseen, kiusaamisen estosuunnitelmaan, oppilashuoltosuunnitelman laadintaan
- kodin ja koulun vuoropuhelu yhteisen kasvatustehtävän äärellä, yhdessä lapsen parhaaksi
- toimivien luokkien ja erilaisten yhteistöiden mahdollistaminen opetusjärjestelyin ja lukujärjestysteknisin keinoin
- hyvän ryhmähengen luonti ryhmäytymistä tukevin toimintatavoin
- erilaisia oppijoita huomioivat vaihtelevat opetusmenetelmät
- poissaolojen seuranta
- terveys- ja hyvinvointikyselyt, kiusaamiskyselyt vuosittain
- oppilaskunta-, kummioppilastoiminta, kerhotoiminta, KIVA-toiminta
- työn kuormitus, lepo ja virkistys, ergonomia-asiat

OULU

Martinniemen koulu on yhteisöllisyyttä arvostava 1-6-luokkien peruskoulu Haukiputaan kaupunginosassa Oulun Pohjoisella koulunkäyntialueella. Kouluun kuuluu pääkoulusta noin viiden kilometrin etäisyydellä sijaitseva Parkumäen sivukoulu, jossa tällä hetkelle opiskelee yksi 1-2-yhdysluokka. ”Koko koulu kasvattaa” on kantava ajatuksemme: koko kouluhenkilöstömme muodostaa huolenpidon piirin oppilaiden ympärille. Kuva tästä huolenpidon piiristä on keskusaulassa ”KIVA-koulu - portin vieressä”. Kuvassa on esitelty koulumme aikuiset nimeltä ja tehtävältään.

Palvelujen kohdentuminen yksilökohtaiseen tukeen

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Tavoitteena on oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien, koulunkäyntiin liittyvien muiden ongelmien tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen mahdollisimman varhain. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Monialainen oppilaskohtainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti. Oppilaalla on subjektiivinen oikeus oppilashuoltoon, vaikka huoltajat kieltäytyisivät oppilashuollollisesta yhteistyöstä.

Palvelujen kohdentuminen oppilashuollon yhteistyöhön

Koulu tekee yhteistyötä esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, muiden perusopetusta antavien koulujen sosiaali-, perhe- ja terveyspalveluiden sekä muiden lasten kasvua ja kehitystä tukevien toimijoiden kanssa. Oppilashuollon toimijat tekevät yhteistyötä Oulun kaupungin palvelualojen sekä järjestöjen ja yksityisten palveluntarjoajien kanssa.
Yhteistyökumppaneitamme:

- Martinniemen päiväkoti, Vanhan sahan päiväkoti
- Esi- ja alkuopetuksen alueverkosto
- Revontuli - työryhmä (Eskarista ekalle - hankeryhmä)
- Nuorisotoimi
- Aseman koulu
- alueen muut koulut ja päiväkodit
- Martinniemen koulun Kotikoulutoimikunta
- Martinniemen kyläyhdistys
- Halosenlahden kyläyhdistys
- Haukiputaan seurakunta
- Urheiluseurat

KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPPILASHUOLTOPALVELUT

Palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä tarvittava yhteistyö

Koulukuraattori Tiia Maikkula-Moilanen (p. 040 5637664) ja koulupsykologi Liisa Kontio (p. 050 4201588) työskentelevät työparina Aseman, Haukiputaan ja Martinniemen kouluilla sekä tarpeen vaatiessa alueen esikouluikäisten asioissa. Poissaoloissa työpari tuuraa ensisijaisesti. Mikäli myös työpari on poissa, välitöntä reagointia vaativissa asioissa konsultaatiota antavat koulukuraattori Anne Iinattiniemi (p. 050 3815888) ja koulupsykologi Päivi Rummukainen (p. 050 4398995). Tiimivastaava pohjoisella alueella on Annika Karvinen.

OULU

Koulupsykologin ja -kuraattorin työtä tehdään sekä yhteisötasolla että yksilötasolla. Työ on laaja kokonaisuus asiakastyötä, konsultaatiota, kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämistä ja yhteistyötä kotien ja tarvittaessa alueen muiden toimijoiden kanssa. Työ on pitkälti selvittelevää, arvioivaa ja tukevaa. Koulupsykologilla ja -kuraattorilla ei ole mahdollisuutta pitkäaikaiseen hoitotyöhön. Uuden lain myötä työn painopiste on siirtymässä yhä enemmän kohti yhteisöllistä ja konsultoivaa otetta. Koulupsykologi ja -kuraattori osallistuvat tarvittaessa koulun kriisityöhön.

Koulukuraattori on sosiaalityön asiantuntija koulussa. Työssä kiinnitetään huomiota oppilaiden koulunkäynnin tukemiseen, arjen sujumiseen, toimintakykyyn sekä vuorovaikutussuhteisiin. Sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy, tunnistaminen ja niihin puuttuminen ovat työn olennainen osa. Yleisimmät asiakkuuden syyt ovat käyttäytymiseen liittyvät syyt, haasteet sosiaalisissa suhteissa ja perhetilanteeseen liittyvät ristiriidat.
Koulukuraattori Tiia Maikkula-Moilanen (p. 040 5637664) koulullamme keskiviikkoisin.

Koulupsykologi on psykologisen kehityksen, psyykkisen hyvinvoinnin ja oppimisen psykologian asiantuntija koulussa. Tehtäviin sisältyy mielenterveyttä ja hyvinvointia sekä oppimista ja koulunkäyntiä edistävää ja ongelmia ennaltaehkäisevää työtä. Lähete oppimistutkimuksiin laaditaan yhdessä erityisopettajan kanssa. Tutkimukset aloitetaan vanhempien suostumuksella.
Koulupsykologi Liisa Kontio (p. 050 4201588) koulullamme tiistaisin.

Koulupsykologi ja koulukuraattori osallistuvat koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmän työskentelyyn. Sen lisäksi he osallistuvat pyydettäessä erikseen koottaviin oppilaskohtaisiin monialaisiin asiantuntijaryhmiin. Oppilashuollon palvelut ovat vapaaehtoisia palveluita, joihin oppilaalla on oikeus, mutta joista hänellä on hänen kehitystasonsa mukaisesti myös mahdollisuus kieltäytyä.

Opettajilla ja koulun henkilökunnalla on mahdollisuus konsultoida koulupsykologia sekä -kuraattoria milloin tahansa. Lisäksi opettajille on ollut syyslukukauden 2014 aikana tarjolla kuukausittainen koulupsykologin ja kuraattorin yhteinen konsultaatioaika. Keväälle 2015 näitä konsultaatioaikoja lisätään. Opettajia on tiedotettu/tiedotetaan konsultaatioajoista henkilökuntakokouksissa sekä Wilman kautta.

Kouluterveydenhoitaja Tea Halonen on Martinniemen koululla tiistaisin ja torstaisin klo 8.00 – 16.00. Ajanvaraukseton sairasvastaanotto klo 11.30 – 12.00. Puhelinnumero on 050-4108862.

Koulupsyykkari Kaisa Leskinen käy koulullamme suunnitelmien mukaan tiettyjä luokkakohtaisia projekteja vetämässä.

Kouluruokailu: Oulun Serviisi on järjestänyt lv. 2014–2015 syyslukukauden ajan ruokapalvelut, mutta vuoden vaihteessa 2015 aloittaa palvelun järjestämisen Sodexo oy. Kouluruokailua valvovat luokkien opettajat ohjaten samaan aikaan oppilaita monipuolisen ruoan äärellä hyviin käytöstapoihin. Lisäksi ruokailu tuo tarvittavat lepo- ja virkistyshetken kaksoistunnin keskelle.

Palveluiden kohdentaminen yksittäisiin oppilaisiin, kouluyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan

Lukuvuonna 2014-2015 Martinniemen koululla opiskelee 305 oppilasta. Pääsääntöisesti koulukuraattori on Martinniemen koulussa keskiviikkoisin ja koulupsykologi tiistaisin, tällä hetkellä työ painottuu noin 1/3 yhteisölliseen ja 2/3 yksilölliseen työhön. Martinniemen koulussa koulukuraattorin ja koulupsykologin vastuualueella on lukuvuonna 2014-2015 yhteensä noin 1800 oppilasta esikouluikäiset mukaan lukien. Koulukuraattori ja koulupsykologi osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan yhdessä koulupsyykkarin kanssa erilaisten ryhmien toimintaan ja vetämiseen sekä luokkatyöskentelyyn. Lisäksi he osallistuvat 7.-luokkalaisten vanhempainiltaan. Yläkoulunsa aloittaville 7.-luokkalaisille koulukuraattori ja -psykologi käyvät esittäytymässä ja kertomassa palveluistaan. Mahdollisuuksien mukaan koulukuraattori ja -psykologi osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin.

OULU

Koulun realistiset resurssit

Koulullamme on käytössä tukiopetusta 12 tuntia viikossa. Sitä antaa luokan- erityis- tai aineenopettaja oppilaan, huoltajan tai opettajan aloitteesta.

Laaja-alaista erityisopetusta on 25 tuntia viikossa, tehostetun tuen pienluokassa 20 tuntia viikossa ja erityisen tuen pienryhmälle 25 tuntia viikossa.

Ohjaajapalveluja koulullamme on hieman yli 100 tuntia viikossa.

Psykologi on koulullamme viikoittain, samoin kuraattori. Koulupsyykkaritoimintaa on periodimaisesti eri luokkien ryhmille tarpeeseen vastaten.

Suoranaisesti erityiseen tarpeeseen suunniteltuja kerhoja ”kutsukerhoja” on eri sisältöisinä eri-ikäisille muutamia lukuvuosittain. Lisäksi koulullamme järjestetään opettajien pitämiä kerhoja sekä huoltajien ja seurakunnan kerhoja ja urheiluseuratoimintaa. Martinniemen kyläyhdistys järjestää vuosittain oppilaiden kulttuurikasvatukseen ja oman kotiseudun tuntemukseen liittyen kulttuurikilpailuja ja ohjattuja pyöräretkiä. Halosenlahden kyläyhdistys järjestää oppilaille ja heidän huoltajilleen liikunnallisia aktiviteetteja.

YHTEISÖLLINEN OPPILASHUOLTO

Toimenpiteet kouluyhteisön ja -ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyö ja käytänteet yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulurakennusten, pihaympäristön, leikkitelineiden, voimistelutelineiden, opetusvälineiden ym. kunto tarkistetaan kiinteistömanagerin ja rehtorin jokakesäisellä kierroksella tiloissa. Tuodaan esiin henkilökunnan havainnot puutteista ja mahdollisista korjaustarpeista. Vaarojen ja haittojen kartoitus suoritetaan muutaman vuoden välein. Siinä esiin nousseet asiat ovat seuraavina vuosina seurannassa kunnes todetaan korjatuiksi. Pitkin lukuvuotta jokainen henkilökunnan jäsen on velvollinen tarkkailemaan koulua ja ympäristöä, ja mikäli huomaa korjattavaa, siitä pikimmiten ilmoittaa rehtorille.

Lukukausien alussa käydään opetushenkilöstön kanssa läpi turvallisuusasiat turvallisuusvuosikellon mukaisesti. Turvatiimin johdolla tehdään ns. turvakävely, joka on perehdytys tiloihimme ja sieltä pelastautumiseen liittyviin asioihin. Syyslukukauden alussa kukin luokanopettaja harjoittaa oman luokkansa poistumisvalmiutta. Sen jälkeen tulee yhteinen poistumisharjoitus yllätyksellisesti. Sen tarkoituksena on testata, mitä mahdollisia puutteita / korjattavaa turvallisuusasioissa havaitaan, jotta ne voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti eliminoimaan.

Opettaja suorittaa oppilaiden kehityskeskustelut 1-2 kertaa vuodessa. Rehtori käy opetushenkilöstön kanssa kehityskeskustelut 1-2 krt vuodessa. Oulun kaupunki suorittaa Oulu 10 kyselyt hyvinvointiin liittyen. Niiden tulokset käydään kokouksessa yhdessä läpi, ja nostetaan kehittämiskohteita tarpeen vaatiessa.

Oulun kaupunki teki työpaikkatarkastuksen koulullemme vuosi sitten. Siinä huomioitiin fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin asioita. Ongelmiin puututaan, ne korjataan mahdollisimman pikaisesti. Oulun kaupunki tekee rakennusten kuntokartoituksen määräajoin. Parkumäen koululla on viimeisen tarkastuksen yhteydessä havaittu kellarissa hometta. Tästä johtuen on rakennusteknisin keinoin homealue rajattu, ja estetty itiöiden pääsy luokkatiloihin. Koulu odottaa luvattua perusparannusremonttia. On perustettu sisäilmatyöryhmä kokoontumaan määräajoin ja seuraamaan koulujen sisäilman turvallisuutta. Viimeksi kokous pidettiin joulukuun alussa, jolloin todettiin että Parkumäen koululla voi opiskelu toistaiseksi jatkua. Martinniemeen odotetaan pienluokkien remontoimista. Seuraava kokous pidetään maaliskuussa.

Välituntivalvonta suunnitellaan lukuvuoden alusta. Jokaisella välitunnilla on opettaja ja ohjaaja valvojana, keskipäivällä kaksi opettajaa. Valvoja pitää yllään keltaista huomioliiviä, jotta oppilas tarvittaessa löytää hänet helpommin apuun. Välituntialueiden turvallisuus ja kunto on kiinteistönhoidon vastuulla. Koulun järjestyssäännöt tuovat yhteiset turvalliset toimintatavat. Opetus- ja oppimistilanteissa noudatetaan turvallisuusohjeita sekä käytetään tarvittavia suojaimia ja turvallisuuden varmistavia toimenpiteitä. Koulussa toimii KIVA-ohjelma, jonka mukaisin periaattein kiusaamista ennalta ehkäistään, ja sattuneita tapauksia selvitellään.

OULU

Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat sekä aikataulutus

Rehtori on vastuussa oman koulunsa oppilashuollon toiminnasta. Vastuuta on jaettu monialaisen oppilashuoltoryhmän jäsenien kesken. Tähän monialaiseen oppilashuoltoryhmään voivat kuulua laaja-alainen erityisopettaja, koulun muut erityisopettajat, luokanopettajat, terveydenhoitaja, koulunkäyntiohjaajat, koulupsykologi, kuraattori tai muita asiantuntijoita tapauskohtaisesti.

Koulussamme oppilashuoltoryhmiä (ohr) on kahdenlaisia: yhteisöllisiä ja yksilökohtaisia. **Yhteisöllisen** oppilashuoltoryhmän kutsuu koolle rehtori ja ryhmä kokoontuu säännöllisesti ympäri lukuvuoden. Ryhmässä käsitellään moniammatillisesti oppilaiden hyvinvointiin liittyviä asioita, pääpaino ennaltaehkäisevässä yhteisöllisessä toiminnassa.

Kun jollakin opettajalla, koulun henkilökunnan jäsenellä tai huoltajalla herää huoli oppilaasta, muodostetaan asiaa varten **yksilökohtainen** oppilashuoltoryhmä. Jokaisessa tapauksessa mietitään erikseen huoltajia kuullen, keitä asiantuntijoita kutsutaan koolle. Näitä yksilökohtaisia ryhmiä koordinoi koulun laaja-alainen erityisopettaja.

Koulupsykologi ja kuraattori voivat toimia kummassakin ohr-ryhmässä tarjoten konsultatiivista apua opetus- ja ohjaajahenkilöstölle. Konsultatiivinen työ yksilökohtaisessa oppilashuoltotyössä

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa ja koulutuksen siirtymävaiheissa

Nivelvaihe eskarista kouluun
Eskarit tutustuvat Martinniemen koulun viidensien luokkien kanssa koulun tiloihin. Muutakin yhteistyötä järjestetään eskarien ja viitosten välillä pohjustaen tulevalle ekaluokalle ykkösten ja kuutosten kummitoimintaa. Kouluun ilmoittautumisien jälkeen tammihelmikuussa järjestetään esikoulun, ap-ip-toiminnan ja koulun kesken yhteinen Eskarista ekalle -ilta tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille. Varsinainen kouluuntutustumispäivä järjestetään loppukeväällä. Tällöin huoltaja tuo tulevan ekaluokkalaisen kouluun 2-3 tunniksi tutustumaan kouluun. Koulun opettajat pitävät oppituokioita, tulevat kummit auttavat ruokailussa sekä koulun ulkoalueisiin tutustumisessa. Vanhemmille järjestetään infotilaisuus tällä välillä. Ekaluokkien syksy alkaa ykkösten vanhempainillalla, jossa vanhemmilla on mahdollisuus tutustua lapsensa opettajaan ja kuulla toimintatavoista sekä yhdessä muiden luokan vanhempien kanssa sopia yhteisiä luokan sopimuksia.

Nivelvaihe kuudennelta seitsemännelle
Länsituulen opinto-ohjaaja ja rehtori vierailevat koulullamme kuudensissa luokissa. Luokanopettajat täyttävät siirtolomakkeen, johon merkitään mm. kaveritoiveet. Siirtokeskustelupalaveri Länsituulessa, mukana molempien koulujen rehtorit, erityisopettajat, yläkoulun opo, yläkoulun terveydenhoitaja, luokanopettajat. Kuudennet luokat käyvät tutustumassa yläkouluun kevään aikana. Kevään aikana järjestetään kuudennen luokan oppilaille ja huoltajilleen Seiskalle -ilta.

Terveysneuvonta

Kouluterveydenhoitaja järjestää 5. luokkien tytöille ”tyttöjentunnin”, jossa käsitellään murrosikään ja kasvamiseen sekä kehittymiseen liittyviä asioita.

Koulukohtaiset kuvaukset seuraavista:

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Perusopetuksessa tulee olla toimintamalli poissaolojen ehkäisemiseen, seuraamiseen ja ilmoittamismenettelyyn. Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Oppivelvollisen on osallistuttava lain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Opetuksen järjestäjän tulee seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista huoltajalle. Huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

OULU

- Martinniemen koulussa on sovittu, että huoltaja ilmoittaa lapsen sairauspoissaolosta viipymättä (saman päivän aamuna) opettajalle yhdessä sovitulla välineellä (tekstiviesti opettajan työkännykkään, soitto koululle, Wilma-viesti)
- mikäli oppilas ei tule kouluun, eikä poissaolosta ole ilmoitettu, opettaja pyrkii soittamaan huoltajalle mahdollisimman pian havaittuaan asian
- muihin kuin sairauspoissaoloihin huoltajan tulee pyytää lupa. 1-5 päivän poissaololuvan voi myöntää luokanopettaja, sitä pidemmät rehtori. Oulun kaupungin ouka-sivuilta löytyy kaavake tätä varten. Luvan poissaoloon saatuaan, vanhemmat huolehtivat poissaoloajan läksy- ja tuntitehtävien suorittamisen valvonnasta, jotta oppilas ei jää muista jälkeen.
- mikäli oppilas on poissa luvatta, opettaja ottaa huoltajaan yhteyttä, ja huoltajan tulee selvittää syy.
- mikäli luvattomia poissaoloja on runsaasti, opettaja ottaa yhteyden huoltajaan ja kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän asian selvittämiseksi ja oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Toimintamalli luvattomissa poissaoloissa

1. HUOLTAJALTA EI TULE ILMOITUSTA ENSIMMÄISEN POISSAOLOPÄIVÄN KULUESSA TAI OPPILAS ON POIS YKSITTÄISILTÄ TUNNEILTA

2. LUOKANOPETTAJA OTTAA YHTEYTTÄ HUOLTAJAAN POISSAOLON SELVITTÄMISEKSI HETI POISSAOLON HAVAITTUAAN. Huoltaja on velvollinen selvittämään poissaolon syyn.

LUOKANOPETTAJA SOPII OPPILAAN KANSSA KORVAAVIEN TEHTÄVIEN/OPPITUNTIEN SUORITTAMISESTA

⇨ luvattomat poissaolot korvattu

3. mikäli LUVATTOMAT POISSAOLOT JATKUVAT

4. LUOKANOPETTAJA ON YHTEYDESSÄ HUOLTAJAAN POISSAOLOJEN SELVITTÄMISEKSI.

5. HUOLTAJAA PYYDETÄÄN MUKAAN NEUVOTTELUUN, JOSSA ON MYÖS OPPILASHUOLLON EDUSTAJA VIIMEISTÄÄN KUN POISSAOLOJA ON ENEMMÄN KUIN 30 TUNTIA

6. OPPILASHUOLTOTYÖSSÄ SOVITAAN YHDESSÄ HUOLTAJAN KANSSA OPPILAAN TARVITSEMISTA TUKITOIMISTA JA TILANTEEN SEURANNASTA

7. KOULULLA ON VELVOLLISUUS ILMOITTAA LASTENSUOJELUUN, KUN OPPILAALLA ON 100 TUNTIA LUVATTOMIA POISSAOLOJA

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja kehittämällä voidaan edistää mielenterveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistä päihteiden käyttöä. Lasten ja nuorten päihteidenkäytön ehkäisy on ennen kaikkea asennekasvatusta, jonka tavoitteena on terve itsetunto ja kielteinen asenne päihteisiin. Aikuisten mallilla sekä selkeällä ja johdonmukaisella kielteisellä asennoitumisella ja puuttumisella on vaikutusta alaikäisten päihdekokeiluihin. Päihteillä tarkoitetaan tässä yhteydessä tupakkaa, nuuskaa, alkoholia ja huumausaineita. Myös lääkkeet, liuottimet ja muut aineet luokitellaan päihteiksi silloin kun niitä käytetään päihtymistarkoituksessa.

OULU

Tupakkalain 11 §:n mukaan tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Tupakkatuotteiden hallussapitokiellon tarkoituksena on tukea erityisesti oppilaitosten päätöksentekoa lasten ja nuorten tupakoinnin rajoittamiseksi. Tupakointi on kielletty varhaiskasvatusta, perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja oppilasasuntoloissa

sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla lasten ja oppilaiden iästä riippumatta. Tupakointikielto koskee oppi-laita ja oppilaitoksen henkilökuntaa siinä missä täysin ulkopuolisia henkilöitäkin.

Kaikkien alkoholijuomien hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Huumausaineiden hallussapito on kielletty kaiken ikäisiltä. Koska näistä rikoksista voi seurata vankeutta, on muun muassa opettajalla oikeus ottaa alkoholia tai huumeita hallussaan pitävä oppilas kiinni. Laittomasti hallussa pidetty alkoholi tai huumausaineet on heti luovutettava poliisille. Päihteiden käytön voi tunnistaa fyysisistä, psyykkisistä tai sosiaalisista muutoksista. Riippuvuuskäyttö voi ilmetä esimerkiksi ulkonäön ja käyttäytymisen muutoksena, väsymyksenä, ystäväpiirin muuttumisena, tapaturma-alttiutena ja lisääntyneinä poissaoloina.

Tupakointiin puuttumisen malli

1) Koulun sääntöjen vastaista on oppilaan tuoda kouluun tulentekovälineitä, vaarallisia esineitä ja tupakointivälineitä. Mikäli oppilaalla tällaisia havaitaan, pyydetään häntä ne luovuttamaan koulun kansliaan aikuiselle. Kasvatuskeskustelun avulla pyritään selvittämään, miksi hänellä oli niitä hallussaan. Oppilaan huoltajalle ilmoitetaan takavarikoiduista välineistä, ja ne luovutetaan oppilaan huoltajalle tämän tullessa ne noutamaan.

2) Mikäli oppilas polttaa koulualueella tupakkaa, tulee hänen luovuttaa tupakointivälineet koulun aikuiselle. Kasvatuskeskustelun aikana / jälkeen opettaja ilmoittaa asian huoltajalle. Molemmissa tapauksissa oppilas saa jälki-istuntoa koulun järjestyssääntöjen sääntöjen rikkomisesta.

3) Mikäli oppilas toistuvasti tupakoi koulun alueella, voidaan poliisille tehdä tutkintapyyntö.

Alaikäisen oppilaan päihde-epäily koulussa

Ota oppilas erilleen opetusryhmästä. Käyttäydy rauhallisesti ja asiallisesti. Opettajilla tulee olla yhteinen sopimus ja tieto siitä, missä oppilaan puhuttelu hoidetaan.

Arvioi tilanne. Pyydä mukaan toinen henkilö. Varaudu pyytämään lisää aikuisia paikalle. Huomioi väkivallan uhka: arvioi, onko oppilas vaaraksi itselle tai muille. Huomioi oppilaan myrkytystilan mahdollisuus. Tiedota rehtorille tai henkilölle, joka johtaa tilannetta. Tarvittaessa soita poliisi/ambulanssi. **Oppilasta ei saa jättää yksin!**

Puhuttele oppilasta: mitä on tapahtunut? Mitä hän on nauttinut ja minkä verran? Akuutin tilanteen jälkeen aloita tapahtuman dokumentointi tekemällä muistiinpanoja.

Ilmoita huoltajalle ja pyydä tulemaan paikalle. Ellei hän pääse, sovitaan miten oppilas pääsee kotiin/hoitoon.

Pyydä terveydenhoitaja/koulukuraattori/psykologi paikalle jos he ovat koululla tapahtumahetkellä. Rehtori tai sovittu henkilö tekee ilmoituksen sosiaaliviranomaisille. **Sosiaalipäivystys 044 7036235**. Tapahtumaa käsitellään mahdollisimman pian oppilashuoltotyössä.

Huume-epäilyssä ohjaa oppilas huoltajan saattamana testeihin terveyskeskukseen. Jos huoltaja kieltäytyy, lastensuojelu voi määrätä oppilaan testeihin ja hoitoon. Ilmoita koulupoliisille tai hätäkeskukseen **112.**

Koulun omat toimenpiteet rehtorin ohjauksessa. Huolehditaan tarpeellinen tiedottaminen koulun sisällä. Mahdollinen muu tiedottaminen sovitaan oppilashuoltotyössä ja viranomaisten kanssa. Tiedota **turjo** -tiimiä (Oulun opetustoimen turvalllisuusjohtamisen tiimi).

OULU

Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Tapaturmien ehkäisyssä on tärkeää toimintaympäristön terveyden ja turvallisuuden säännöllinen arviointi sekä ripeä puuttuminen vaaranpaikkoihin. Koululaisten tapaturmista suurin osa sattuu liikunta- ja välitunneilla. Kouluissa turvallisuuskasvatus on osa oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien sisältöjä. Turvallista koulua rakennetaan yhdessä oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan kanssa. Ennalta ehkäisyyn liittyvässä ohjeistuksessa otetaan huomioon tapaturmien torjunnan kansalliset linjaukset ja ohjeistukset sekä toiminnan edellyttämä yhteistyö. Oppilashuollon yhteistyössä sovitaan tapaturmien ennaltaehkäisyyn, ensiapuun, hoitoonohjaukseen ja tapaturmien seurantaan liittyvistä menettelytavoista. Niistä annetaan tietoa oppilaille ja huoltajille.

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Turvallinen opiskeluympäristö käsittää myös koulumatkat. Matkan turvallisuuteen vaikuttavat muun muassa koulun sijainti, kulkutapa ja lapsen ikä. Kulkutavasta riippuen matkan varrella saattaa olla monia turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä. Vaaranpaikkojen huomioiminen on osa liikennekasvatusta. Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen tai kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen opetuksen järjestäjän hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Periaatteet on kirjattu Oulun kaupungin www-sivuilta löytyvään ”Esi- ja perusopetuksen kuljetusoppaaseen”. Oppilas on oikeutettu tähän tukeen poikkeuksellisesti, jos matka kouluun on oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikea, rasittava tai vaarallinen.

Kuljetuksilla ja kuljettajalla on oma kasvatustehtävänsä. Kuljettajan on oltava ammattitaitoinen. Hän on vastuussa siitä, että oppilaat pääsevät turvallisesti kohdeosoitteeseen. Kuljettaja ohjaa oppilaita turvalliseen liikennekäyttäytymiseen ja antaa mallin siitä, kuinka liikenteessä tulee toimia. Joukkoliikenteessä ja yhteiskuljetuksessa tarvitaan sosiaalisia perustaitoja ja toisten huomioon ottamista. Kuljettajan on toimittava lasten kanssa tasapuolisesti ja johdonmukaisesti. Ongelmatilanteet on kyettävä ratkaisemaan puhumalla. Kuljetusten aikaisesta turvallisuudesta ja järjestyksestä, odotusaikojen valvonnasta ja ohjatusta toiminnasta huolehditaan sopimalla eri osapuolten kanssa yhteisistä menettelytavoista. Näistä annetaan tietoa oppilaille.

Koulun järjestyssäännöt

Martinniemen koulun järjestyssäännöt löytyvät koulutiedotteesta, joka on linkkinä myös koulumme kotisivuilla.

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kaikilla kouluilla tulee olla suunnitelmat kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi. Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa on sovittu ja määritelty toimintamalleja ja ohjeita. Oppilaille, heidän huoltajilleen ja henkilöstölle annetaan tietoa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän erilaisista ilmenemistavoista, yhteisön toimintatavoista näissä tilanteissa sekä järjestysmääräyksistä. Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetus-suunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetuksen järjestäjä laatii ja ohjeistaa opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kurinpitokeinojen ja kasvatuskeskustelun käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Perusopetuslain mukaisesti opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä lain 29 § 2 mom tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

Kiusaaminen, väkivalta ja häirintä loukkaavat ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista koskemattomuutta. Kiusaaminen voi olla sanallista, fyysistä, suoraa tai epäsuoraa kielteistä toimintaa, voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka systemaattisesti, tahallisesti ja toistuvasti kohdistuu samaan henkilöön tai ryhmään. Epäsuora kiusaaminen voi ilmetä esimerkiksi ilkeämielisten juorujen levittämisenä, tavaroiden viemisenä ja varasteluna tai kaveriporukan ulkopuolelle jättämisenä.

OULU

Väkivallalla tarkoitetaan itseen, toiseen henkilöön, ryhmään tai yhteisöön kohdistettua voiman tai vallan käyttöä, uhkailua tai toteutettua väkivaltaa. Häirintä voi ilmetä muun muassa epäasiallisena kohteluna ja puheena. Kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää voi tapahtua sosiaalisten tilanteiden lisäksi myös sosiaalisessa mediassa. Nettikiusaaminen voi ilmetä esimerkiksi pilkka- ja uhkaviesteinä, valokuvien jakamisena, salasanojen huijaamisena ja toisen nimellä esiintymisenä. Tekijänä voi olla lapsi, aikuinen tai yhteisön ulkopuolinen henkilö.

Kaikkiin näihin tilanteisiin on puututtava. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy sekä niihin puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Kiusaamista esiintyy jo alaluokilla. Se saattaa alkaa perusopetuksen ensimmäiseltä luokalta, joten kiusaamisen ehkäisy on tärkeää aloittaa jo ennen kouluikää. Ehkäisemällä kiusaamista päiväkodeissa voidaan vähentää koulukiusaamista. Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

- Martinniemen koulussa KIVA-toiminta: ensimmäisen luokan ja neljännen luokan oppilaille on noin 10 oppituntia KIVA-tunteja, joissa käydään kiusaamisen ehkäisyyn ja hyvään yhteistoimintaan suuntaavaa materiaalia läpi yhteistoiminnallisilla työtavoilla opettajan johtaessa. Koko koululla on kuukausittain vaihtuva KIVA-teema info-kanavalla nähtävillä. Asiaa käsitellään niiden puitteissa joka luokassa eri tavoin. Mikäli kiusaamista ilmenee, siihen puututaan välittömästi, ja asia käsitellään Kiva-ohjelman keinoin. Seuranta kiusaamisen loppumisesta on olennainen osa ohjelmaa. Vuosittain suoritetaan toukokuussa KIVA-kysely netissä oppilaille, sen tulokset käydään syksyisin läpi.

- Martinniemen koulussa on nollatoleranssi väkivallalle. Pienet tönimiset ja vastaavat selvittää luokanopettaja, ja samalla alkaa asennekasvatus: toiseen ei saa koskea vahingoittaakseen, liikutaan varoen ettei vahingossakaan loukata toista.

- Mikäli oppilas käyttäytyy väkivaltaisesti, asia tutkitaan perin pohjin. Osoitetaan kasvatuskeskustelun avulla, missä meni vikaan, miten olisi pitänyt toimia toisin: sääntönähän on kutsua aikuinen apuun. Oppilaalle voidaan antaa kasvatuskeskustelun lisäksi jälki-istuntoa, jonka pituus oppilaan ikä, väkivallanteon useus ja tapauksen vakavuus huomioiden. Oppilasta on kuultava, hänen huoltajaansa on tiedotettava.

- Henkiseen väkivaltaan on myös nollatoleranssi.

Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa

Turvallisuuden edistämisessä ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä noudatetaan turvallisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä ja eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita sekä muita paikallisia turvallisuutta koskevia linjauksia. Oppilashuollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma- ja onnettomuustilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaiden ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta. Normaaliolojen poikkeus- ja kriisitilanteita varten on käytössä yksikkökohtaiset pelastussuunnitelmat. Kouluissa tehdään poistumis- tai sisällesuojautumisharjoituksia vuosittain. Normaaliarjesta poikkeavien tilanteiden toimintavalmiuden kehittämistä, ylläpitämistä ja toiminnan organisointia varten koulussa toimii sovittu työryhmä, esimerkiksi kriisivalmiusryhmä, joiden jäsenet voivat toimia myös koulun turvallisuustiimissä. Ryhmän vetäjänä toimii yksikön esimies, jolle on aina määritelty varahenkilö ja hänelle edelleen varahenkilöt.

Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja toimintayksikössä satunnaisesti vierailevien henkilöiden turvallisuuden ylläpito. Suunnittelulla pyritään ehkäisemään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista väkivaltaa sekä muita vaara- ja häiriötilanteita. Kouluyhteisön turvallisuuden edistämisen ja vaaratilanteiden ennalta ehkäisemisen kannalta on tärkeää, että huoltajille annetaan tietoa oppilashuollon toiminnasta sekä yhteisön toimintamalleista ja käytänteistä eri tilanteissa. Tarkoituksenmukaista on kehittää sellaisia henkilöturvallisuutta parantavia keinoja, jotka samalla tukevat hyvää asiakaspalvelua.

OULU

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO

Yksilökohtaisen tuen toteuttamistavat ja yhteistyömuodot (lapsen ja nuoren kehitys, oppiminen, hyvinvointi)

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi yhteistyössä huoltajien ja/tai oppilaan kanssa. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmään nimeäminen edellyttää aina oppilaan tai huoltajan suostumusta. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Otetaan huomioon oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Asiantuntijaryhmän tapaamisista laaditaan oppilashuoltokertomus (erilliselle lomakkeelle): ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi olennaiset ja tarpeelliset asiat oppilashuoltokertomukseen; kirjauksia voivat

tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Yksilökohtainen oppilashuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Monialainen oppilaskohtainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tueksi. Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuvat oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaalla on subjektiivinen oikeus oppilashuoltoon, vaikka huoltajat kieltäytyisivät oppilashuollollisesta yhteistyöstä. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Opetuksen järjestäjän tulee pyrkiä toimimaan yhteistyötä edistävästi. Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää ryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin oppilashuoltoon liittyvään tehtävään.

Oppilaskohtaisessa työssä asioiden varhainen havaitseminen on oleellista, jotta oppilas ja perhe saavat ajoissa heille kuuluvan tuen ja ohjauksen. Tämä edellyttää oppilaan tuntemista ja hänen toimintansa seuraamista. Työntekijän omakohtainen huoli oikeuttaa ottamaan asian puheeksi lapsen ja huoltajien kanssa. Valmiita ratkaisuja tilanteeseen ei tarvitse olla, vaan asioita voidaan ratkaista yhdessä miettien. Puheeksi ottamisen täytyy perustua tosiasioille, ei olettamuksille tai tulkinnoille.

Oppilaskohtaisissa tapaamisissa hyvän yhteistyön ja luottamuksellisen ilmapiirin rakentumisen perustana on lapsen ja hänen perheensä kunnioitus. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Tapaamisissa tulee huomioida oppilaan tilanne kokonaisuutena ja myös mahdollinen huoltajien tarvitsema tuki. Oppilasta itseään tulee kuulla häntä koskevassa asiassa ja hänen osallisuuttaan vahvistetaan. On tärkeää, että oppilas voi osallistua häntä koskevan asian käsittelyyn sillä edellytyksellä, että sitä ei arvioida hänelle haitalliseksi. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilaan osallisuutta tuettaessa tulee ottaa huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa sekä muut hänen edellytyksensä ja tarpeensa.

Oppilashuollon palveluihin ohjautuminen:

Mikäli opettajalla tai koulun henkilökuntaan kuuluvalla herää huoli oppilaasta, hän ottaa yhteyttä luokanopettajaan/luokanvalvojaan tai suoraan oppilaan kotiin. Luokanopettaja/luokanvalvoja, jolla on huoli tai jolle huoli on esitetty, keskustelee oppilaan kanssa ja/tai ottaa yhteyttä oppilaan kotiin, mikäli tätä ei ole jo tehty. Opettaja voi konsultoida koulukuraattoria, koulupsykologia tai terveydenhoitajaa ja tarvittaessa koota monialaisen asiantuntijaryhmän. Huoltajat ja oppilaat voivat olla myös itse suoraan yhteydessä koulukuraattoriin ja koulupsykologiin. Yhteydenoton perusteella koulupsykologi tai koulukuraattori arvioi välittömästi asian kiireellisyyden. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä kiireellisissä tapauksissa samana päivänä, kun oppilas on tätä pyytänyt tai viimeistään seuraavana koulupäivänä. Ellei asia ole kiireellinen, oppilaalle tulee tarjota keskusteluaikaa viimeistään seitsemäntenä koulupäivänä yhteydenotosta. Keskusteluaikaa ei välttämättä tarvitse varata, jos huoltajan tai opettajan

yhteydenoton tarkoituksena on saada ohjausta tai neuvontaa tietyn tilanteen selvittämiseen tai jos yhteydenoton aikana käy muutoin ilmi, ettei keskustelun järjestämiselle ole tarvetta.

Koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut ovat matalan kynnyksen palveluita. Tavoitteena on varhaisen tuen sekä koulunkäynnin turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä koulun tuen rakentamisessa että arjessa. Oppilas ja huoltajat voivat ottaa yhteyttä koulukuraattoriin ja koulupsykologiin keskustellakseen lapsen asioista jo varhaisessa vaiheessa. Yhteystiedot löytyvät esimerkiksi koulun lukuvuositiedotteista ja nettisivuilta.

Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

Terveydenhoitaja pyrkii tapaamaan koulun oppilaat vuosittain terveystarkastuksissa. Laajat terveystarkastukset tehdään 1. ja 5. luokkien oppilaille. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan mukaan vanhemmat ja terveydenhoitajan lisäksi myös koululääkäri tapaa oppilaat. Laajoista terveystarkastuksista terveydenhoitaja antaa palautteen vanhempien luvalla luokanopettajalle.

Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen

Oppilaan erityisruokavaliot vanhemmat ilmoittavat suoraan koulunkeittiölle tai opettajalle. Vaikeat ruoka-aineallergiat ilmoitetaan kouluterveydenhoitajalle. Ensiapua vaativat tapaturmat tai äkillisesti sairastuneet ja jatkohoitoa tarvitsevat oppilaat ohjataan ensiavun jälkeen jatkohoitoon omalle terveysasemalle.

Kouluterveydenhuoltoon sisältyvät joskus myös lääkehoidolliset toimenpiteet. Oppilailla voi olla lyhyt-tai pitkäaikaissairauksia, joita hoidetaan omalla terveysasemalla tai muussa hoitoyksikössä. Oppilaiden sairaudet voivat vaatia jatkuvaa tai tilapäistä lääkitystä koulussa oloaikana. Koulun henkilöstö toteuttaa lääkehoitoa ainoastaan erityistapauksissa ja yhteisesti niin sovittaessa. Lääkehoidon käytännön toteuttaminen perustuu yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan, joka tehdään yhdessä vanhempien ja asiantuntijoiden avulla.

Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Kun oppilaalla havaitaan tuen tarve, opettaja ottaa yhteyttä kotiin ja koulumme laaja-alaiseen erityisopettajaan. Tässä vaiheessa (yleistä tukea) opettaja voi antaa tukiopetusta ja erityisopettaja voi antaa lisätukea oppituntien aikana. Kun oppilaalla havaitaan koulunkäyntiin ja oppimiseen jatkuvaa/säännöllistä lisätuen tarvetta, asia käsitellään oppilashuoltoryhmässä, jossa on yleensä mukana huoltaja/huoltajat, oppilaan luokanopettaja, rehtori, koulumme erityisopettaja, koulupsykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja. Tällöin on mahdollista tehdä tehostetun tuen päätös ja oppilas siirtyy tehostettuun tukeen: oppilas käy yleensä 1-2 kertaa viikossa laaja-alaisen erityisopettajan luona opiskelemassa tietyssä oppiaineessa.

Kun tehostettu tuki ei riitä, oppilaalle voidaan laatia pedagoginen selvitys ja hakea erityisen tuen päätöstä ja tämäkin tehdään erityisopettajien, luokanopettajien ja vanhempien yhteistyönä. Asia käsitellään myös oppilashuoltoryhmässä.

Erityistä tukea (oppilaalla on tällöin erityisen tuen päätös) annetaan yleensä koulumme pienryhmässä. Sitä voidaan antaa myös yleisopetuksen ryhmässä tai sen välittömässä läheisyydessä erityisopettajan ja tai koulunkäyntiohjaajan toimesta. Yleensä joitakin oppiaineita on tällöin yksilöllistetty. Sairaalaopetuksen yhteydessä siirtopalavereissa on oppilaan luokanopettaja ja erityisopettaja.

Oppilashuollon tuki kurinpitorangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Mikäli oppilaalle määrätään jälki-istunto, on häntä kuultava. Jälki-istunto järjestetään oman koulun turvallisessa tilassa. Mikäli oppilas poistetaan luokasta, on huolehdittava siitä, että hänellä on valvonta. Esimerkiksi soitetaan rehtorille, joka huolehtii valvonnasta, taikka ohjaaja valvoo oppilasta käytävässä.Toistuvasti kurinpitorangaistuksen saaneelle oppilaalle ja hänen huoltajilleen luokanopettaja/luokanvalvoja/rehtori tarjoaa mahdollisuutta oppilaskohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän muodostamiseen.

OULU

Yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäisistä menettelytavoista sopiminen

Henkilö, jolla herää huoli oppilaasta, tai hän, johon vanhemmat ovat ensimmäiseksi asiassa olleet yhteydessä, kokoaa ja kutsuu koolle asiantuntijaryhmän. Hän huolehtii suostumuksista huoltajilta ja lapselta. Luokanopettaja tai muu koulun henkilökunnan jäsen toimii vastuuhenkilönä ja vastaa oppilashuoltokertomuksen tekemisestä.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.
Jos sivulliselle (asiantuntijaryhmän ulkopuoliset hlöt) annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenellle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Koulupoliisi

Poliisilaitos osallistuu ennaltaehkäisevään kasvatustyöhön tarjoamalla liikenne- ja laillisuuskasvatusta ala-ja yläkouluissa. Toimintaa koordinoi, suunnittelee ja toteuttaa Oulussa koulupoliisin tehtävään nimetty henkilö. Koulupoliisi tekee pääasiassa koulutus-ja valistustyötä kouluissa ja oppilaitoksissa. Tarvittaessa koulupoliisilta voi pyytää apua myös koulussa tapahtuneisiin rikoksiin tai koulukiusaamistapausten selvittelyyn, mikäli ne jatkuvat koulun omista toimenpiteistä huolimatta. Koulussa tapahtuneet lievätkin pahoinpitelytilanteet ovat yleisen syytteen alaisia. Edellä mainittujen tehtävien lisäksi poliisi osallistuu "seiskalle" iltojen pito on yhdessä opetustoimen ja nuorisoasiainkeskuksen kanssa. Koulupoliisia voi konsultoida matalalla kynnyksellä:
jarkko.kahkonen@poliisi.fi. Puhelinnumero 0295465316.

Akuuteissa väkivalta/uhka/päihtymistilanteissa voi soittaa numeroon 112.

http://www.poliisi.fi/poliisi/oulu/home.nsf/pages/8FF45660586DD5BBC22575300028E98C

Lastensuojelu/sosiaalitoimi

Lastensuojelupalvelut tarjoavat sekä ehkäisevää lastensuojelua että lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua, johon kuuluu lastensuojelutarpeen selvitys, asiakassuunnitelma, avohuollon tukitoimet, suunnitelmallinen avohuollon työskentely, lapsen kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä niihin liittyvä sijais- ja jälkihuolto. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle: tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen turvallisen kasvuympäristön ja fyysisen sekä henkisen koskemattomuuden, itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen.

Lastensuojeluilmoituksen tekeminen:

Lastensuojelulain 25§:n mukaisesti jokaisella opetustoimen palveluksessa olevalla henkilöllä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus (liite 7) mikäli hän havaitsee tai saa tietoonsa, että lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun epäillään lapsen pahoinpitelyä tai jos hänen hoidossaan ja huolenpidossaan havaitaan sellaisia puutteita tai osaamattomuutta, jotka vaarantavat lapsen hyvinvointia. Lastensuojeluilmoituksen tekemiseen on velvoite sillä henkilöllä, jolla huoli lapsesta ensimmäisenä herää. Ennen lastensuojeluilmoituksen tekemistä on suositeltavaa, että asiasta on keskusteltu huoltajien kanssa. Kynnys ilmoituksen tekemiseen ei saisi olla liian korkea. Jo huoli lapsen tilanteesta riittää syyksi. Salassapitosäännökset eivät estä ilmoituksen tekemistä. Jos on epävarma siitä, tulisiko tietyissä tilanteissa tehdä lastensuojeluilmoitus, voi kunnan lastensuojeluviranomaiselta kysyä neuvoa ilmaisematta lapsen henkilöllisyyttä. Jos lapsi kertoo häneen kohdistuvasta perheväkivallasta, on tiedon saanut henkilö velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen. Mikäli ilmenee vanhempien välistä väkivaltaa, tulee asiassa olla yhteydessä kouluterveydenhoitajaan, -kuraattoriin tai -psykologiin.

OULU

Sosiaalipäivystys palvelee koko uuden Oulun alueen kiireellisissä ja uusissa lastensuojeluasioissa puh. 044 703 6235 arkisin klo 8-16. Virka-ajan ulkopuolella klo 16–8 yhteys hätäkeskukseen puh. 112.

Lastensuojeluilmoitukset voi soittaa p. 044 703 6114 tai tehdä kirjallisesti osoitteeseen: Lastensuojelu, PL 74, 90015 Oulun kaupunki.
http://www.ouka.fi/oulu/sosiaali-ja-perhepalvelut/lastensuojelu

Tee lastensuojeluilmoitus, jos epäilet tai olet huolissasi seuraavista asioista:

- lapsen pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö, niiden epäily tai uhka
- lapsen tarpeiden laiminlyönti tai lapsen heitteillejättö
- puutteet tai osaamattomuus lapsen hoidossa ja huolenpidossa
- jatkuva koulunkäynnin laiminlyöminen
- lapsen päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat, rikoksilla oireilu, itsetuhoisuus
- lapsen ikätasoon nähden suhteeton vastuu perheen arjesta
- lapsesta huolehtivan aikuisen jaksamattomuus, päihde- ja mielenterveysongelmat tai oman hoidon laiminlyönti
- lapsen ja vanhemman väliset vakavat vuorovaikutusongelmat
- lapsen huoltajaa ei tavoiteta (ei vastaa puheluihin, viesteihin, kirjeisiin)

Huom!
Kaikilla ilmoitusvelvollisilla on velvollisuus ilmoittaa lapseen kohdistuvasta seksuaalirikosepäilystä suoraan poliisille ja tehdä sen lisäksi lastensuojeluilmoitus.

Perheneuvola

Perheneuvola palvelee alle 16-vuotiaiden lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä sekä perhe-elämän ja parisuhteen vaikeuksissa. Perheneuvolassa työskentelee psykologeja, sosiaalityöntekijöitä ja konsultoiva lastenpsykiatrian erikoislääkäri. Työskentely voi sisältää yksilö-, pari- ja perhetapaamisia, lasten ja aikuisten ryhmiä, lapsen tutkimuksia ja verkostotyöskentelyä. Asiakastyön lisäksi perheneuvola antaa konsultaatiota ja työnohjausta lähialojen työntekijöille sekä järjestää koulutusta. Ajanvaraus ma - ti ja to - pe klo 10 – 12, puhelinnumero **044 703 6120.**

http://www.ouka.fi/oulu/sosiaali-ja-perhepalvelut/perheneuvola

LANU

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden yksikkö (LANU) koordinoi oululaisten 0-18-vuotiaiden lasten-ja nuorisopsykiatrista erikoissairaanhoitoa Oulussa. Työryhmän työskentely perustuu perhe-ja verkostokeskeisiin työmuotoihin. Työryhmä tekee tiivistä yhteistyötä perheiden ja niiden viranomaistoimijoiden kanssa, jotka ovat lasten ja nuorten arjessa mukana. Työryhmä vastaa osaltaan oululaisten lasten ja nuorten ja heidän perheidensä hoidontarpeen arvioinnista ja toteuttaa hoidot yhteistyössä tarvittavien tahojen kanssa. Työryhmä antaa myös konsultaatioapua muille lasten ja nuorten kanssa työskenteleville. Psykiatriseen osastohoitoon ohjaudutaan LANU-työryhmän kautta.

LANUN puhelinnumerossa 0447035919 toimii ympärivuorokautinen päivystys. Päivystysnumerosta voi saada myös konsultaatioapua.
http://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/lasten-ja-nuorisopsykiatrinen-tyoryhma-lanu

Seurakunta

Seurakunta järjestää kerhoja kouluikäisille Martinniemen srk-kodilla sekä koulun tiloissa.

OULU

Nuorisotoimi

Tällä hetkellä Martinniemen koulun tiloissa on nuorisotoimen järjestämää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1.-2.-luokkien oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille. Toimintaa järjestetään klo 12.00 -17.00. Sitä koordinoi pohjoisella koulunkäyntialueella Kati Niskala.

Nuorisotyö

Nuorisotilat tarjoavat monipuolista ohjattua vapaa-ajantoimintaa ja harrastusmahdollisuuksia 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Toimintamuotoja ovat muun muassa erilaiset kerhot, kurssit, leirit, retket ja tapahtumat. Nuorisotilat sijaitsevat eri puolilla Oulun kaupunkia. Nuorisoasiainkeskuksella on myös bänditiloja sekä leirikeskukset Sanginjoella ja Koppanassa. Nuorisotiloja annetaan hakemuksesta ensisijaisesti nuorisoryhmien ja -järjestöjen käyttöön. Tarkemmat yhteystiedot löytyvät osoitteesta
http://www.ouka.fi/oulu/nuoret/nuorisotilat

muut:

Puheterapia painottuu lähinnä alle kouluikäisten lasten puheen- ja kielenkehityksen tutkimiseen ja kuntoutukseen sekä Oulun kaupunginsairaalan potilaisiin ja sieltä kotiutuneisiin asiakkaisiin. Osa asiakkaista on kouluikäisiä. Puheterapian tarkoituksena on poistaa, lieventää tai ennaltaehkäistä kommunikaatiohäiriöitä. Yhteistyötä sekä asiantuntijatyötä tehdään eri sosiaali- ja terveydenhuollon tahojen kanssa. Asiakkaat voivat ottaa itse yhteyttä suoraan vastuualueensa puheterapeuttiin.
Ajanvaraus-/puhelinaika ti ja to klo 12-13. Tarkemmat tiedot löytyvät osoitteesta
http://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/puheterapia

Lasten toimintaterapiassa tuetaan lapsen motoriikan ja hahmottamisen valmiuksia sekä omatoimisuutta ja itsetunnon vahvistumista. Toimintaterapeutti arvioi lapsen kehitystasoa ja selviytymistä arkipäivän toiminnoista kotona, päiväkodissa ja koulussa. Arvioinnin pohjalta toimintaterapeutti suunnittelee toimintaterapia (yksilö-/ryhmäterapia) ja jatkotutkimusten tarpeen sekä antaa ohjausta ja neuvontaa. Arviointiin ja ohjaukseen pääsee eri ammattiryhmien pyynnöstä (lääkäri, terveydenhoitaja, puheterapeutti, psykologi). Puhelinnumero **08 558 46617** http://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/lapset-ja-nuoret1

Lasten fysioterapian asiakkaita ovat oululaiset alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret. Arviointiin ja ohjaukseen pääsee eri ammattiryhmien pyynnöstä (lääkäri, terveydenhoitaja, puheterapeutti, psykologi). Toiminnan tavoitteena on kuntouttaa ja ennaltaehkäistä liikunta- ja toimintakykyä haittaavia ongelmia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Fysioterapiassa tutkitaan motorista kehitystä, lihastoimintaa, nivelliikkuvuutta, asentoa, ryhtiä ja fyysistä suoriutumista. Lisäksi arvioidaan tarkkavaisuutta, keskittymiskykyä, vuorovaikutusta ja motivaatiota. Puhelin **08 558 46616**. http://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/lapset-ja-nuoret

YHTEISTYÖ OPPILAIDEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

Toimintatavat osallisuuden edistämiseksi ja yhteistyön järjestämiseksi oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa

Koulun toimintaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon oppilaiden mielipiteitä ja toiveita. Oppilaskunta antaa oppilaille mahdollisuuden osallistua koulun kehittämiseen. Kasvatustyötä tehdään yhteistyössä kotien kanssa. Tämä edellyttää vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaan tuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kehitys/arviointikeskustelut huoltajien kanssa: Jokaisen oppilaan kanssa pidetään kolmikanta keskustelu, ns. kehityskeskustelu vuosittain. Mukana keskustelussa ovat oppilas, opettaja ja oppilaan huoltaja/-t.

Oppilaskunta: Vuosittain syksyllä valitaan oppilaskunnan hallitus. Oppilaskunta kokoontuu useita kertoja lukuvuoden aikana.

Koulukummit: Viidensillä luokilla olevat oppilaat tutustuvat eskarioppilaisiin yhteistoiminnan kautta. Keväällä eskarien tullessa tutus-

tumaan kouluun, tulevat kummit kierrättävät heitä tutustuttaen koulun tiloihin. Syksyllä uusille ekaluokkalaisille nimetään kummioppilas kuudennelta luokalta. Kummi tukee ekaluokkalaisen tutustumista koulun tapoihin ja tiloihin. Kummien ja kummilasten välillä on monia yhteistyötapoja lukuvuoden aikana.

***Kotikoulutoimikunta*:** Martinniemen koulussa on kotikoulutoimikunta, jota johtaa Marko Perander. Toimikunnassa on huoltajia kaikilta luokka-asteilta. Toimikunta kokoontuu kerran kuussa ja lisäksi tarvittaessa. Se tukee kodin ja koulun yhteistyötä ja kasvatustavoitteita.

Toimintaperiaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen

Koulujen oppilashuoltotyöstä tiedotetaan kaupungin OUKA -sivulla, lukuvuositiedotteiden avulla sekä vanhempainiltojen yhteydessä. Oppilashuoltotyön tukena käytetään Wilma -käyttöjärjestelmää. Wilmaa käytetään mm. poissaolojen kirjaamisiin, kodin ja koulun väliseen viestintään ja tuen suunnitelmien kirjaamiseen.

OPPILASHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEN SEURANTA

Koulukohtaisen suunnitelman vastuutaho

Oppilashuoltosuunnitelma kirjataan Wilma-järjestelmään. Suunnitelma tarkistetaan vuosittain koulun oppilashuoltoryhmän koordinoimana. Koulujen oppilashuoltoryhmät koordinoivat ja vastaavat rehtorin johdolla oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta ja myös sen lukuvuosittaisesta tarkistamisesta. Koko kaupungin tasolla oppilashuoltosuunnitelmat tarkistetaan vuoden kuluessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkistamisesta.

Seurattavat asiat ja tiedonkeruumenetelmät

Kiva koulu - kysely tehdään oppilaille ja opettajille toukokuussa. Vastaukset tulevat kesän aikana, ja esitellään syksyn aikana. OPS-työhön liittyen luokkakohtaisia kyselyjä ja keskusteluja mm. oppilaiden kouluviihtyvyyteen liittyen.

Seurannan aikataulu
Uuden lukuvuoden alkaessa OHR-suunnitelma päivitetään ja lukuvuoden loppuessa toiminta arvioidaan.

Seurantatietojen käsittelytavat ja hyödyntäminen sekä niistä tiedottaminen oppilashuollon kehittämiseksi
Käsitellään OHR-työryhmässä. Vedetään johtopäätökset ja kehitetään toimintaa. Muutoksista tiedotetaan asianosaisia Wilman kautta ja lisäksi samaan tapaan kuin OHR-suunnitelmasta muutoinkin, koulun kotisivuilla.